

Věc C-600/23

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

2. října 2023

Předkládající soud:

Cour de cassation (Belgie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

8. září 2023

Navrhovatel:

Royal Football Club Seraing

Odpůrkyně:

Fédération internationale de football association (FIFA)

Union européenne des Sociétés de Football Association (UEFA)

Union Royale Belge des Sociétés de Football Association
(URBSFA) ASBL**Za účasti:**Doyen Sports Investment Limited (účastník řízení předvolaný
k vyhlášení společného rozsudku)**I. Předmět původního řízení**

- 1 Předmětem věci v původním řízení je žaloba podaná Royal Football Club Seraing proti Fédération Internationale de Football Association (FIFA), Union européenne des Sociétés de Football Association (UEFA) a Union Royale Belge des Sociétés de Football Association (URBSFA) v podstatě za účelem určení neplatnosti pravidel FIFA zakotvujících zákaz vlastnictví hospodářských práv hráčů třetími osobami (praktiky označované jako „*third party ownership*“ nebo „*third party investment*“) ze strany FIFA, a to s ohledem na unijní právo. Tato žaloba směřuje i k získání odškodnění za účelem náhrady za újmu, jež měla Royal Football Club

Seraing vzniknout z důvodu uplatnění tohoto zákazu. V souladu s tím uložila disciplinární komise FIFA Royal Football Club Seraing sankce, které byly potvrzeny nálezem švýcarského tribunal arbitral pour le sport (rozhodčí soud pro sport, Švýcarsko), tedy nálezem, který byl švýcarským Tribunal fédéral (Spolkový soud, Švýcarsko) prohlášen za platný.

II. Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 2 Cour de cassation de Belgique (Kasační soud, Belgie) má za to, že k tomu, aby mohl ve věci v původním řízení rozhodnout, musí se na základě článku 267 SFEU obrátit na Soudní dvůr Evropské unie s otázkami týkajícími se výkladu čl. 19 odst. 1 SEU a článku 47 Listiny základních práv Evropské unie s cílem zjistit, zda tato ustanovení brání tomu, aby byla rozhodčímu nálezu přiznána povaha překážky věci pravomocně rozsouzené, jakož i důkazní síla ve vztahu ke třetím osobám, byl-li přezkum souladu s unijním právem proveden soudem státu, který není členem Unie.

III. Předběžné otázky

- 1) Brání čl. 19 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii ve spojení s článkem 267 Smlouvy o fungování Evropské unie a s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie uplatnění ustanovení vnitrostátního práva, jako jsou články 24 a 171[3] odst. 9 belgického Code judiciaire (soudní řád), které směřují k sankcionování zásady překážky věci pravomocně rozsouzené, na rozhodčí nález, u něhož byl přezkum souladu s právem Evropské unie proveden soudem státu, který není členem Evropské unie a který není oprávněn obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie s předběžnou otázkou?
- 2) Brání čl. 19 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii ve spojení s článkem 267 Smlouvy o fungování Evropské unie a s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie uplatnění pravidla vnitrostátního práva, které s výhradou prokázání opaku přiznává rozhodčímu nálezu, u něhož byl přezkum souladu s právem Evropské unie proveden soudem státu, který není členem Evropské unie a který není oprávněn obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie s předběžnou otázkou, důkazní sílu ve vztahu ke třetím osobám?

IV. Hlavní uplatňovaná vnitrostátní ustanovení

- 3 Uplatňovaná vnitrostátní ustanovení jsou zejména následující.

A. *Loi du 16 juillet 2004 portant le Code de droit international privé (zákon ze dne 16. července 2004 o mezinárodním právu soukromém)*

– Článek 22 odst. 1

„Cizí soudní rozhodnutí, které je vykonatelné ve státě, ve kterém bylo vydáno, se v Belgii prohlásí za zcela nebo zčásti vykonatelné postupem podle článku 23.“

– Článek 26:

„Důkazní síla cizích soudních rozhodnutí

1) Cizí soudní rozhodnutí je v Belgii ohledně konstatování učiněných soudem závazné, pokud splňuje podmínky nezbytné pro jeho pravost podle práva státu, ve kterém bylo vydáno. Ke konstatování cizího soudu se nepřihlíží, pokud by vyvolávala účinek zjevně neslučitelný s veřejným pořádkem.

2) Důkaz o opaku skutečností konstatovaných cizím soudem lze podat jakýmkoli právními prostředky.“

B. *Code judiciaire (soudní řád)*

– Článek 24:

„Každé konečné rozhodnutí má od svého vyhlášení povahu věci pravomocně rozsouzené.“

– Článek 28:

„Rozhodnutí nabývá právní moci, jakmile již proti němu nelze podat odpor nebo odvolání, a to s výjimkou případů stanovených zákonem a aniž jsou dotčeny účinky mimořádných opravných prostředků.“

– Článek 1713 odst. 9:

„Nález má ve vztazích mezi účastníky řízení tytéž účinky jako rozhodnutí soudu.“

V. *Vylíčení skutkových okolností a původního řízení*

- 4 První odpůrkyně, Fédération Internationale de Football Association (FIFA), je neziskovým sdružením založeným podle švýcarského práva, jehož sídlo se nachází v Curychu ve Švýcarsku. Sdružuje národní asociace odpovědné za organizaci fotbalu a dohled nad ním ve svých zemích.
- 5 Podle svých stanov má FIFA regulační pravomoc, která jí umožňuje stanovit pravidla, která zavazují jak její členy, tak přímo nebo prostřednictvím uvedených asociací i fotbalové kluby každé země a hráče registrované v těchto klubech.

- 6 Tato pravidla musí mít za účel podporovat integritu, etiku a sportovního ducha a bránit tomu, aby metody a praktiky, jako je korupce, doping nebo manipulace s utkáními, neohrozily jejich integritu a integritu soutěží, oficiálních hráčů a klubů nebo nevedly k případům zneužívání.
- 7 Druhá odpůrkyně, Union européenne des Sociétés de Football Association (UEFA), je neziskovým sdružením založeným podle švýcarského práva, jehož sídlo se nachází v Nyonu ve Švýcarsku a které sdružuje národní asociace z evropského kontinentu.
- 8 Podle svých stanov má za účel zejména podporovat fotbal v Evropě v duchu „fair play“, sledovat a dohlížet na vývoj fotbalu v Evropě ve všech jeho formách, připravovat a pořádat mezinárodní soutěže stanovením kritérií, která musí být splněna pro účast v nich, „bránit tomu, aby metody nebo praktiky neohrozily regulérnost utkání nebo soutěží nebo nevedly k případům zneužívání ve fotbalu“ a „usiluje o dosažení svých cílů přijetím veškerých opatření, která považuje za vhodná, jako jsou soubory pravidel, dohody, úmluvy, rozhodnutí nebo programy“ (článek 2 jejích stanov).
- 9 Třetí odpůrkyně, Union Royale Belge des Sociétés de Football-Association (URBSFA), jejíž sídlo se nachází v Bruselu v Belgii, je belgickou de facto asociací uznávanou za veřejně prospěšnou organizaci. Společně s dalšími asociacemi řídí dvě nejvyšší divize profesionálního a amatérského fotbalu v Belgii. Jejími aktivními členy jsou zejména fotbalové kluby. Je belgickou národní asociací, která je členem obou prvních odpůrkyně. Je povinna dodržovat a zajistit, aby belgické kluby dodržovaly stanovy, předpisy a rozhodnutí FIFA a UEFA, a to s výhradou obecných zásad právních, ustanovení o veřejném pořádku a toho, co v této oblasti stanoví právních předpisy vnitrostátní, regionální a Společenství. Mimoto jí její stanovy ve vztahu k belgickým klubům svěřují regulační, výkonnou, sportovní, disciplinární a soudní pravomoc.
- 10 Účastník řízení předvolaný k vyhlášení společného rozsudku, Doyen Sports Investment Limited, je soukromá společnost založená podle maltského práva, která má sídlo ve Sliema na Maltě. Svou činnost obchodní povahy zaměřuje na poskytování finanční pomoci fotbalovým klubům v Evropě. Podle jejích stanov je jejím účelem zejména a) nákup fotbalových hráčů, b) trenérů a manažerů; c) zastupování fotbalových hráčů, trenérů a manažerů; d) přestupy hráčů, trenérů a manažerů mezi různými kluby; (e) zastupování klubů; (f) dosahování zisku z fotbalových klubů nebo sehrávání aktivní role v jejich každodenním řízení za podmínky dodržení předpisů FIFA a všech dalších příslušných vnitrostátních nebo mezinárodních předpisů, a (g) poskytování půjček fotbalovým klubům.
- 11 Navrhovatel, Royal Football Club Seraing, jehož sídlo se nachází v Seraing v Belgii, je neziskovou asociací založenou podle belgického práva, která řídí fotbalový klub Seraing, který je členem URBSFA. V průběhu sezóny 2013/2014 převzali klub noví ředitelé s „ambicí přivést klub zpět [...] mezi belgickou a dokonce i mezinárodní elitu.“ Klub „se v tuto chvíli stále vyvíjí v amatérské

divizi 1, neboli v předstáří profesionálního fotbalu, v němž se chce oprávněně co nejdříve znovu ocitnout, což znamená možnost sportovně i finančně posílit“.

- 12 FIFA přijala „règlement du statut et du transfert des joueurs (předpisy o statusu a přestupech hráčů)“ (dále jen „předpisy STJ“), které stanoví univerzální a závazná pravidla týkající se postavení hráčů a jejich způsobilosti k účasti v organizovaném fotbale. Některá ustanovení těchto předpisů jsou na vnitrostátní úrovni přímo závazná a musí být beze změny zahrnuta do předpisů národních asociací. Další ustanovení musí být každou asociací zpracována do jejich vlastních předpisů.
- 13 Dne 26. září 2014 oznámilo tiskové sdělení FIFA, že „v zájmu ochrany integrity fotbalu a hráčů přijal výkonný výbor principiální rozhodnutí, podle něhož bude zakázáno vlastnictví hospodářských práv hráčů třetími osobami a bude stanoveno přechodné období“.
- 14 Oběžníkem ze dne 22. prosince 2014 určeným svým členům informovala FIFA národní asociace, a tedy i URBSFA, že její výkonný výbor na svém zasedání ve dnech 18. a 19. prosince 2014 schválil „nová ustanovení, která mají být zahrnuta do předpisů [STJ] a týkají se vlastnictví hospodářských práv hráčů třetími osobami a vlivu třetích osob na kluby“, a to s tím upřesněním, že uvedená ustanovení nabydou účinnosti dne 1. ledna 2015 a že musí být na vnitrostátní úrovni zahrnuta do seznamu závazných ustanovení.
- 15 Ode dne 1. ledna 2015 stanoví nový článek 18a předpisů STJ („Vliv třetí osoby na kluby“):
- „1. Žádný klub nesmí podepsat smlouvu umožňující soupeřícímu klubu/soupeřícím klubům a naopak nebo jakékoli třetí osobě nabyt schopnost ovlivnit v rámci zaměstnávání nebo přestupů nezávislost klubu, jeho politiku nebo výkonnost jeho družstev.*
- 2. Disciplinární komise FIFA může klubům, které nedodrží povinnosti stanovené v tomto článku, uložit sankce.“*
- 16 Ode dne 1. ledna 2015 stanoví článek 18b („Vlastnictví hospodářských práv hráčů třetími osobami“) týchž předpis:
- „1. Žádný klub nebo hráč nesmí podepsat dohodu se třetí osobou umožňující této osobě, aby si mohla nárokovat zcela nebo zčásti náhradu splatnou v souvislosti s budoucím přestupem hráče z jednoho klubu do jiného klubu nebo si nechat udělit v souvislosti s budoucím přestupem nebo náhradou za přestup jakékoli právo.*
- 2. Zákaz stanovený v pododstavci 1 nabyvá účinnosti dne 1. května 2015.*

3. *Dohody, na které se vztahuje pododstavec 1 uzavřené přede dnem 1. května 2015, mohou zůstat v platnosti, dokud nevyprší. Doba jejich trvání však nesmí být prodloužena.*
4. *Doba trvání jakékoli dohody, na kterou se vztahuje pododstavec 1 a podepsané mezi dnem 1. ledna 2015 a dnem 30. dubna 2015, nesmí přesáhnout jeden rok ode dne nabytí účinnosti.*
5. *Do konce dubna 2015 musí být všechny stávající dohody, na které se vztahuje pododstavec 1, vloženy do TMS. Všechny kluby, které podepsaly dohody tohoto druhu, je musí nahrát – jako celek a včetně všech změn nebo příloh – do TMS, a to s uvedením podrobných údajů o dotčené třetí osobě, celého jména hráče, jakož i doby trvání dohody.*
6. *Disciplinární komise FIFA může klubům nebo hráčům, kteří nedodrží povinnosti obsažené v této příloze, uložit disciplinární sankce.“*
- 17 Na základě článku 18b tak platí, že (i) ode dne 1. května 2015 je zcela zakázáno uzavírat nové dohody odporující tomuto ustanovení; (ii) smlouvy mohou být ještě uzavřeny a nabyt účinnosti mezi dnem 1. ledna a dnem 30. dubna 2015, avšak zůstávají v platnosti pouze po dobu jednoho roku ode dne jejich podpisu; (iii) smlouvy, které byly uzavřeny a nabyly účinnosti přede dnem 1. ledna 2015, zůstávají účinné až do dne, kdy v souladu se smluvními ustanoveními vyprší, avšak nad tento rámec je nelze prodloužit.
- 18 Třetí osobou ve smyslu těchto ustanovení je každá „osoba jiná než přestupující hráč, oba kluby, mezi kterými hráč přestupuje, nebo jakýkoli klub, u kterého byl hráč zaregistrován“ (předpisy STJ, definice, bod 14).
- 19 Dne 30. ledna 2015 uzavřel navrhovatel se společností Doyen Sports dohodu, jejíž ukončení bylo smluvně stanoveno ke dni 1. července 2018. Tato dohoda zakotvila uzavření budoucích zvláštních úmluv o financování pro každého navrhovatelova hráče, který bude vybrán společnou dohodou obou stran, a upravila převod hospodářských práv tří jmenovitě uvedených hráčů; podle této dohody se společnost Doyen Sports stala vlastníkem 30 % „finanční hodnoty vyplývající z federativních práv“ těchto hráčů, přičemž navrhovatel si zakázal postoupit svůj podíl na hospodářských právech těchto hráčů třetí osobě „nezávislým a autonomním způsobem“.
- 20 Dne 3. dubna 2015 společnost Doyen Sports zejména zažalovala všechny tři odpůrkyně u tribunal de commerce francophone de Bruxelles (Frankofonní obchodní soud v Bruselu, Belgie); dne 8. července 2015 vstoupil navrhovatel do řízení dobrovolně jako vedlejší účastník.
- 21 Posledně jmenovaný zejména navrhl, aby soud určil, že úplný zákaz praktik vyloučených článku 18a a 18b předpisů STJ (tzv. *third party ownership* nebo *third party investment*) je s ohledem na unijní právo a konkrétněji na právo volného pohybu kapitálu, právo volného pohybu služeb, právo volného pohybu pracovníků

a právo hospodářské soutěže neplatný, aby konstatoval neplatnost jakýchkoli předpisů, které takový úplný zákaz obsahují, aby UEFA uložil, aby změnila „règlement sur l'octroi des licences aux clubs et le fair-play financier (předpisy o udělování licencí klubům a o finanční fair play)“ tak, aby byly slučitelné s praktikami *third party ownership* nebo *third party investment*, a aby UEFA uložil na základě článku 1382 bývalého Code civil belge (belgický občanský zákoník), podle něhož každý skutek osoby, kterým je jinému způsobena škoda, zavazuje toho, kdo škodu zavinil, k její náhradě, předběžnou částku ve výši 500 000 eur z titulu náhrady škody vzniklé v návaznosti na použití článků 18a a 18b uvedených předpisů.

- 22 Dne 7. července 2015 uzavřel navrhovatel a společnost Doyen Sports dohodu o postoupení 25 % hospodářských práv jednoho nového, jmenovitě uvedeného hráče, obdobnou dohodě ze dne 30. ledna 2015.
- 23 Dne 4. září 2015 shledala disciplinární komise FIFA navrhovatele vinným z porušení výše uvedených článků 18a a 18b z důvodu uzavření uvedených dohod; zakázala mu na čtyři registrační období registrovat hráče a uložila mu pokutu ve výši 150 000 švýcarských franků.
- 24 Dne 7. ledna 2016 zamítla odvolací komise FIFA navrhovatelovo odvolání proti tomuto rozhodnutí.
- 25 Dne 9. března 2016 podal navrhovatel proti tomuto rozhodnutí ze dne 7. ledna 2016 odvolání ke švýcarskému tribunal arbitral pour le sport (rozhodčí soud pro sport), na který se obrátil v souladu s rozhodčí doložkou uvedenou ve stanovách FIFA.
- 26 Rozsudkem ze dne 17. listopadu 2016 prohlásil tribunal de commerce francophone de Bruxelles (Frankofonní obchodní soud v Bruselu), že není příslušný k tomu, aby o navrhovatelových nárocích rozhodl.
- 27 Dne 19. prosince 2016 podal navrhovatel proti tomuto rozhodnutí odvolání.
- 28 V nález ze dne 9. března 2017 měl tribunal arbitral (rozhodčí soud pro sport) za to, že rozhodné právo tvoří
  - předpisy FIFA a švýcarské právo, a to včetně Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“);
  - právo EU, zejména ustanovení Smluv o volném pohybu a o hospodářské soutěži, a to na základě kogentních ustanovení cizího práva ve smyslu článku 19 švýcarského loi fédérale sur le droit international privé du 18 décembre 1987 (spolkový zákon o mezinárodním právu soukromém ze dne 18. prosince 1987).
- 29 Uvedený soud dospěl k závěru, že články 18a a 18b předpisů STJ jsou platné, zmírnil zákaz registrace hráčů na tři období a zachoval pokutu.

- 30 Dne 15. května 2017 podal navrhovatel k švýcarskému Tribunal fédéral (Spolkový soud) žalobu na zrušení nálezu ze dne 9. března 2017. Posledně uvedený soud tuto žalobu rozsudkem ze dne 20. února 2018 zamítl.
- 31 U cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu, Belgie) se navrhovatel na základě článků 1382 a násl. občanského zákoníku domáhal odpovědnosti všech tří odpůrkyň. Tvrdil, že všechny tři odpůrkyně porušily unijní právo, když mu zabránily uzavřít úmluvy o „*third party investment*“ nebo o „*third party ownership*“, že toto porušení unijního práva jej připravilo o způsob financování nebo rozvoje a že disciplinární sankce měly škodlivé následky.
- 32 Nemožnost posílit jádro jeho družstva nábořem nových hráčů zbrzdila sportovní postup družstva. Klubu bylo po tři po sobě jdoucí období znemožněno i to, aby registroval nové mládežníky nebo aby prodloužil registraci mládežníků, kteří v klubu již působili, což mělo za následek zrušení registrace a odhlášení startu tuctu družstev, což se vše projevilo ztrátou příjmů z členských příspěvků hrazených nově příchozími, jakož i ze vstupného vybíraného během zápasů sehraných v klubu.
- 33 Navrhovatel se domáhal, aby cour d'appel (odvolací soud) konstatoval neplatnost článků 18a a 18b předpisů STJ, protože podle jeho názoru porušují unijní právo a EÚLP, což podle něho zakládá odpovědnost FIFA.
- 34 Navrhovatel uplatnil 13 důvodů:
- 1) porušení práva na volný pohyb kapitálu;
  - 2) porušení práva na volný pohyb služeb;
  - 3) porušování práva na volný pohyb pracovníků;
  - 4) porušení článku 102 SFEU;
  - 5) porušení článku 101 SFEU;
  - 6) porušení práva na vlastnictví, jak je zaručeno EÚLP;
  - 7) neplatnost pravidla UEFA o „*finanční fair play*“ s ohledem na unijní právo (články 63, 101 a 102 SFEU);
  - 8) neplatnost sankcí s ohledem na „*základní svobody Evropské unie*“;
  - 9) neplatnost sankcí s ohledem na zásadu proporcionality;
  - 10) neplatnost sankcí s ohledem na zásadu personality trestů;
  - 11) tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport) nesplňuje požadavky nezávislosti a nestrannosti stanovené v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie a v článku 6 EÚLP;

- 12) uložení tohoto nuceného rozhodčího řízení zesílilo dopady porušení základních svobod Evropské unie a obecněji zbavilo tyto účastníky řízení jim zaručených unijních práv;
- 13) neexistence doložky vykonatelnosti u nálezu tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport) ze dne 9. března 2017.
- 35 Jak uvedl cour d'appel (odvolací soud), žalobce tak tvrdí, že články 18a a 18b předpisů STJ porušují několik ustanovení Smlouvy o FEU a EÚLP. První, druhý, třetí a čtvrtý důvod se týkají porušení základních svobod. Čtvrtý a pátý důvod se týkají práva hospodářské soutěže. Šestý důvod se vztahuje k právu na vlastnictví, jak je zaručeno EÚLP. Osmý důvod se týká platnosti disciplinárních sankcí. Důvody č. 9 až č. 13 se vztahují k platnosti (i) disciplinárních sankcí, které žalobci uložila FIFA, a (ii) nálezu s ohledem na unijní právo.
- 36 Pokud jde o svobody zaručené Unií, žalobce zejména tvrdil, že sporný zákaz může bránit volnému pohybu kapitálu, poněvadž stejně jako v projednávaném případě brání maltskému *third party owner* investovat do belgického klubu. Tento zákaz omezuje volný pohyb služeb, poněvadž deflační efekt, který vyvolává ve vztahu k nákladům na „hráče“ (mzdy, přestupy atd.), s sebou nese snížení objemu služeb. Tvrdí, že zákaz *third party ownership* omezí možnosti, které mají někteří evropští občané (profesionální hráči fotbalu, jejichž mezinárodní přestup by byl umožněn vkladem „*third party ownership*“) k opuštění členského státu původu s cílem najít si zaměstnání v klubu usazeném v jiném členském státě. Domnívá se, že tato omezení volného pohybu kapitálu, služeb a pracovníků nelze v žádném případě odůvodnit některým naléhavým důvodem obecného zájmu.
- 37 Pokud jde o právo hospodářské soutěže, uvádí, jde-li o článek 102 SFEU, že jelikož si FIFA přisvojila výlučnou pravomoc regulovat trh s přestupy (a následně rozšířit svou regulační činnost na třetí osoby přítomné na tomto trhu), je nesporné, že má na tomto trhu dominantní postavení. Zneužití spočívá v absolutním vyloučení všech současných i potenciálních hospodářských subjektů, které nejsou kluby, z relevantního trhu tak, aby byl tento trh vyhrazen pro její konečné členy, tedy kluby.
- 38 Pokud jde o článek 101 SFEU, má za to, že články 18a a 18b, které lze považovat za výsledek dohody mezi členy FIFA za účasti UEFA, vedou k omezením hospodářské soutěže. Omezení svobody investovat omezují svobodu financování klubů a zasahují do soutěžního procesu v jeho srdci: kluby jsou omezeny v definování své náborové politiky. Právě spotřebitelé „fotbalového“ produktu budou trpět tím, že se jim dostane produkt nižší kvality.
- 39 FIFA, která musí prokázat, že úplný zákaz praxe *third party ownership* nebo *third party investment* je odůvodněný a přiměřený za účelem dosažení jeho oprávněných cílů, tento důkaz nepředkládá.
- 40 Pokud jde o platnost sankcí, tvrdí, že každá sankce založená na pravidlu, které porušuje unijní svobody, tyto svobody sama porušuje.

- 41 FIFA veškeré důvody vznesené žalobcem zpochybnila a zejména uvedla, že pozitivní účinek překážky věci pravomocně rozsouzené pojíjí se s nálezem tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport) ze dne 9. března 2017 brání zpochybnění platnosti zákazu *third party ownership* v rámci tohoto řízení.
- 42 Cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu) ohledně důvodů č. 1 až č. 6 a č. 8 rozhodl, že z čl. 1713 odst. 9 soudního řádu, jakož i z článků 24 a 28 téhož řádu vyplývá, že rozhodčí nález zakládá překážku věci pravomocně rozsouzené ode dne, kdy byl vydán, aniž by muselo být předtím zahájeno řízení o vykonatelnosti, s výhradou zrušení státním soudem. V projednávaném případě je nález konečný a nabyl právní moci poté, co švýcarský Tribunal fédéral (Spolkový soud) dne 20. února 2018 zamítl žalobu na neplatnost. Nález přitom řeší spornou otázku slučitelnosti článků 18a a 18b předpisů s unijním právem, která byla v rámci občanskoprávní žaloby o náhradu škody totožným způsobem uplatněna před cour d'appel (odvolací soud).
- 43 Ohledně důvodů č. 9 až č. 13 cour d'appel (odvolací soud) rozhodl, že žalobce zpochybňuje platnost disciplinárních sankcí vyhlášených tribunal arbitral du sport (rozhodčím soud pro sport) a nález marně. Příslušnost tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport) nebyla zpochybněna žádným z účastníků řízení. Důvod spočívající v neplatnosti disciplinárních sankcí dovozovaný z nucené povahy rozhodčího řízení proto není opodstatněný. Dále podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že tribunal arbitral (rozhodčí soud) není soudem ve smyslu článku 267 SFEU, a nemůže mu tedy položit předběžné otázky.
- 44 Cour d'appel (odvolací soud) měl za to, že skutečnost, že se belgický nebo cizí rozhodčí soud nemůže obrátit na Soudní dvůr, která má původ v článku 267 SFEU vykládaném Soudním dvorem, nemá sama o sobě za následek neplatnost rozhodnutí tohoto soudu s ohledem na čl. 6 odst. 1 EÚLP.
- 45 Připomněl, že švýcarský Tribunal fédéral (Spolkový soud) v zevrubně odůvodněném rozsudku ze dne 20. února 2018 potvrdil svou předchozí judikaturu a rozhodl, že tribunal arbitral (rozhodčí soud pro sport) je skutečným nezávislým a nestranným rozhodčím soudem a že nemá žádný důvod se k pevně ustálené judikatuře vracet.
- 46 Na základě čl. 22 odst. 1 belgického Code de droit international privé (zákon o mezinárodním právu soukromém) se každý cizí rozsudek v Belgii automaticky uznává bez jakéhokoli řízení. Toto uznání má za následek, že se v Belgii u cizího rozhodnutí připouští překážka věci pravomocně rozsouzené. Pozitivní účinek překážky věci pravomocně rozsouzené spojený s rozsudkem švýcarského Tribunal fédéral (Spolkový soud) ze dne 20. února 2018 brání tomu, aby byla žalobcem u cour d'appel (odvolací soud) zpochybněna nezávislost a nestrannost tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport) a platnost nálezu zejména s ohledem na zásadu proporcionality.

- 47 Doložka vykonatelnosti se konečně vztahuje pouze k nucenému výkonu rozhodnutí, tj. k výkonu rozhodnutí donucením. Rozhodčí nález není neplatný jen proto, že nebyl předmětem doložky vykonatelnosti. Důvod neplatnosti sankcí dovozaný z neexistence doložky vykonatelnosti nálezu, není proto opodstatněný (důvod č. 13).
- 48 Disciplinární sankce, které ukládá tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport) podle článků 18a a 18b předpisů STJ, dopadají na žalobce, a nikoli na třetí osoby, které mohou i nadále volně hrát fotbal. Tyto sankce tedy nejsou neplatné s ohledem na zásadu personality trestů (důvod č. 10).
- 49 Cour d'appel (odvolací soud) tak dospěl k závěru, že důvody vyvozované z porušení unijního práva a práv zaručených EÚLP jsou nepřipustné nebo neopodstatněné. Domnělá pochybení přičítaná FIFA tedy nejsou prokázána. Žalobcovo návrhové žádání o náhradu škody proto není opodstatněné.
- 50 Rozsudkem vydaným dne 12. prosince 2019 tedy cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu) zamítl odvolání, které žalobce proti rozsudku ze dne 17. listopadu 2016 podal, a rozhodl, že návrhová žádání, která žalobce uplatnil, jsou neopodstatněná.
- 51 Navrhovatel podal proti tomuto rozsudku kasační opravný prostředek.

VI. Argumenty účastníků původního řízení

- 52 Navrhovatel u Cour de cassation (Kasační soud) formuluje tři důvody kasačního opravného prostředku.

A. První důvod kasačního opravného prostředku

- 53 Svým prvním důvodem, vycházejícím z nucené povahy rozhodčího řízení, se navrhovatel dovolává porušení následujících ustanovení:
- čl. 19 odst. 1 SEU;
  - článků 18, 45, 56, 63, 101, 102, 267 a 344 SFEU;
  - článků 15, 16 a 47 Listiny základních práv Evropské unie;
  - článku 1, čl. 2 bodu 1, článků 4 a 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži;
  - zásady efektivity unijního práva;

- zásady přednosti unijního práva před vnitrostátními ustanoveními, která plyne zejména z článku 4 SEU a z článku 288 SFEU;
  - článků 23 až 28 a článku 1713 odst. 9 soudního řádu;
  - článků 22 až 27 zákona ze dne 16. července 2004 o mezinárodním právu soukromém;
  - článků 1383 a 1384 občanského zákoníku;
  - článku 149 Ústavy.
- 54 V rámci první části navrhovatel připomíná, že u cour d'appel (odvolací soud) tvrdil, že nucené rozhodčí řízení u tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport), k němuž byl jednostranně zavázán, zesiluje porušení základních unijních svobod a obecněji jej zbavuje jemu zaručených evropských práv.
- 55 Ve věci AT.40208, International Skating Union's Eligibility Rules (Pravidla způsobilosti Mezinárodní bruslařské unie), Evropská komise rozhodla, že, pokud jde o rozhodčí doložky ve prospěch tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport) stanovené stanovami Mezinárodní bruslařské federace, „(57) pravidla týkající se odvolacího rozhodčího řízení jsou zakotvena v článku 25 Ústavy [této federace] a stanoví, že ‚rozhodnutí tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport) jsou konečná a závazná, přičemž příslušnost občanskoprávního soudu je vyloučena‘. (58) [...] Pravidla týkající se odvolacího rozhodčího řízení zesilují omezení hospodářské soutěže [...]. Komise je toho názoru, že pravidla odvolacího rozhodčího řízení zesilují omezení hospodářské soutěže, která jsou způsobena pravidly o způsobilosti [...]. Ve spojení s pravidly o způsobilosti zesilují pravidla o odvolacím rozhodčím řízení omezení jejich obchodní svobody a vyloučení potenciálních soutěžitelů [Mezinárodní bruslařské federace]“.
- 56 Navrhovatel rovněž tvrdil, že Soudní dvůr v rozsudku ze dne 6. března 2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158) znovu potvrdil, že instituce rozhodčího řízení podléhá skutečnému soudnímu přezkumu od okamžiku, kdy jsou ve hře základní ustanovení unijního práva, a že z toho v podstatě vyvodil, že členský stát neplní svou povinnost zajistit plnou účinnost unijního práva a samostatnost téhož práva, pokud souhlasí s tím, že se podrobí některým druhům rozhodčího řízení. I pokud jde o „obchodní arbitráž“, která vyplývá z autonomie vůle účastníků řízení, je nepostradatelné, aby existoval soudní přezkum s možností předkládat předběžné otázky umožňující zajistit dodržení veřejného pořádku Evropské unie. Stejně (ne-li více) než rozhodčí řízení uložené dvěma členskými státy v rámci dvoustranné smlouvy brání uložení povinnosti užít rozhodčí řízení u tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport) na základě stanov FIFA plné účinnosti unijního práva a narušuje autonomii tohoto práva, a to zejména, když brání tomu, aby byly Soudnímu dvoru Evropské unie předloženy předběžné otázky.
- 57 Napadený rozsudek v žádném ohledu, jak uvádí, neodpovídá tomuto důvodu kasačního opravného prostředku vyvozovanému z toho, že nucené rozhodčí řízení

u tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport) ve spojení s mimořádně okrajovou povahou přezkumu platnosti prováděného švýcarským Tribunal fédéral (Spolkový soud) brání skutečnému uplatnění unijního práva. Není proto řádně odůvodněn (článek 149 Ústavy).

- 58 V rámci druhé části tohoto prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatel napadenému rozsudku vytýká, že nezkoumal, zda náleží tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport) ze dne 9. března 2017, kterému přiznává překážku věci pravomocně rozsouzené, dodržuje základní ustanovení unijního práva, i když tento náleží nebyl předmětem přezkumu dodržení tohoto práva.
- 59 Na základě zásady zakotvené v článku 344 SFEU nesmějí členské státy – včetně Belgie – umožnit, aby spor o uplatňování nebo výkladu Smluv podléhal jinému způsobu řešení, než jaké stanoví Smlouvy (rozsudek ze dne 6. března 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 31). Zadržuje platí, že unijní právo „se [...] vyznačuje tím, že vychází z autonomního pramene tvořeného Smlouvami, svou předností před právem členských států a přímým účinkem celé řady ustanovení použitelných ve vztahu k jejich státním příslušníkům i ve vztahu k samotným členským státům [...] V zájmu zachování specifických rysů a autonomie unijního právního řádu zavedly Smlouvy soudní systém určený k zajištění soudržného a jednotného výkladu unijního práva“ (rozsudek ze dne 6. března 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, body 33 a 35).
- 60 Podle článku 19 SEU přísluší vnitrostátním soudům a Soudnímu dvoru, aby zaručily plné uplatňování unijního práva ve všech členských státech. Stěžejním prvkem celého takto koncipovaného soudního systému je zvláště řízení o předběžné otázce upravené v článku 267 SFEU (rozsudek ze dne 6. března 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, body 36 a 37).
- 61 I když podmínky naplnění zásady překážky věci pravomocně rozsouzené spadají na základě zásady procesní autonomie vnitrostátních právních řádů členských států do působnosti těchto právních řádů, „[t]yto podmínky [...] nesmějí být méně příznivé než ty, kterými se řídí obdobné situace vnitrostátní povahy (zásada rovnocennosti), ani nesmějí být upraveny tak, že by v praxi nadměrně ztěžovaly nebo znemožňovaly výkon práv přiznaných právním řádem Společenství (zásada efektivity)“ (rozsudek ze dne 3. září 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, bod 24).
- 62 Pokud je sice v důsledku vůle dotčených stran jejich spor rozhodnut rozhodnutím vydaným rozhodčím soudem, který nelze považovat za „soud členského státu“ ve smyslu článku 267 SFEU a který proto není oprávněn obrátit se na Soudní dvůr v rámci řízení o předběžné otázce, může mít přezkum rozhodčích nálezů prováděný soudy členských států omezenou povahu „za předpokladu, že základní ustanovení unijního práva mohou být v rámci tohoto přezkumu přezkoumána, a případně mohou být předmětem řízení o předběžné otázce“ (rozsudek ze dne 6. března 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, body 54 a 55). Tento

přezkum základních ustanovení unijního práva a zvláště ustanovení, která jsou nepominutelná, je o to podstatnější, je-li rozhodčí řízení „vynuceno“ stanovami sdružení, jako je FIFA.

- 63 Články 23 až 28 soudního řádu a články 22 až 29 zákona o mezinárodním právu soukromém nemohou bránit tomu, aby byly před soudy členského státu zpochybněny body, o nichž bylo rozhodnuto v jiném řízení rozhodčím soudem ohledně výkladu kogentních pravidel unijního práva vztahujících se zejména k volnému pohybu pracovníků (článek 45 SFEU a článek 15 Listiny), k volnému pohybu služeb (články 56 SFEU a 16 Listiny), k volnému pohybu kapitálu (článek 63 SFEU), k právu hospodářské soutěže (články 101 a 102 SFEU). Uplatnění zásady překážky věci pravomocně rozsouzené, která belgickému soudu zakazuje ověřit, zda rozhodčí nález tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport), jak byl přezkoumán švýcarským Tribunal fédéral (Spolkový soud), neporušuje základní ustanovení unijního práva, a za tím účelem případně položit Soudnímu dvoru předběžné otázky, by ve výše uvedených oblastech znamenalo překážky účinnému uplatňování pravidel unijního práva, které nelze odůvodnit zásadou právní jistoty, a musí být tedy považovány za překážky, které jsou v rozporu se zásadou efektivity unijního práva (rozsudek ze dne 3. září 2009, Fallimento Olimpclub, C-2/08, EU:C:2009:506, body 30 a 31).
- 64 Mimoto z článku 1, z čl. 2 bodu 1 a ze článků 4 a 5 směrnice 2014/104/EU plyne, že evropské právo zaručuje, že se všechny osoby, kterým byla způsobena škoda porušením práva hospodářské soutěže (neboli článků 101 a 102 SFEU), mohou domáhat a získat náhradu této škody v plné výši a že v souladu se zásadou efektivity musí být vnitrostátní hmotněprávní a procesní pravidla uplatňována způsobem, který výkon tohoto práva nadměrně neztěžuje či prakticky neznemožňuje.
- 65 Stejně tak na základě článku 47 Listiny má každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, právo na účinné prostředky nápravy před nezávislým a nestranným soudem předem zřízeným zákonem.
- 66 Z toho plyne, že vzhledem k tomu, že má za to, že důvody kasačního opravného prostředku vyvozované z porušení unijního práva a práv zaručených EÚLP ze strany FIFA jsou nepřijatelné nebo neopodstatněné, aniž by se zkoumalo, zda je nález v souladu se základními ustanoveními unijního práva, o nichž navrhovatel tvrdí, že jsou porušeny a za něž se může domáhat náhrady škody plynoucí z tohoto porušení, porušuje napadený rozsudek všechna ustanovení uvedená v tomto důvodu kasačního opravného prostředku s výjimkou článku 149 Ústavy (povinnost uvést odůvodnění).

B. Druhý důvod kasačního opravného prostředku

- 67 V rámci svého druhého důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícího z toho, že napadený rozsudek nesprávně zamítl navrhovatelovu žalobu na náhradu

škody směřující proti UEFA, se navrhovatel dovolává porušení následujících ustanovení:

- článku 149 Ústavy;
  - článků 101 a 102 Smlouvy o fungování EU;
  - čl. 1 odst. 1, článků 2, 3, 4 a 5 a čl. 11 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži;
  - článků 1382, 1383 a 1384 občanského zákoníku.
- 68 V rámci první části navrhovatel tvrdil, že se UEFA aktivně snažila o zákaz dohod o *third party ownership* nebo o *third party investment*. Na základě teorie rovnocennosti podmínek je proto třeba mít za to, že UEFA sama, a to přinejmenším nepřímo, přispěla k různým škodám, které navrhovateli vznikly, a v důsledku toho musí nést ve vztahu k navrhovateli odpovědnost za jejich náhradu. S ohledem na čl. 11 odst. 1 směrnice 2014/104 musí být UEFA jako svého druhu součást „podnik[ů], které společně porušily právní předpisy o hospodářské soutěži“, považována za společně a nerozdílně odpovědnou za škodu způsobenou těmito porušeními a z tohoto důvodu za povinnou k náhradě této škody v plné výši.
- 69 V rámci druhé části navrhovatel tvrdil, že napadený rozsudek konstatoval, že FIFA „je neziskovým sdružením založeným podle švýcarského soukromého práva, které sdružuje národní asociace odpovědné za organizaci fotbalu a dohled nad ním v jejich zemích a na jejich územích“ a že UEFA „je neziskovým sdružením, které sdružuje národní asociace z evropského kontinentu“. V rámci závěru navrhovatel tvrdil, že UEFA je konfederací asociací, která je sama členem FIFA. UEFA toto tvrzení zpochybnila.
- 70 Článek 101 a článek 102 SFEU mají ve vztazích mezi jednotlivci přímé účinky a zakládají práva jednotlivců, která musí vnitrostátní soudy chránit (rozsudky Soudního dvora ze dne 14. března 2019, Skanska Industrial Solutions a další, C-724/17, EU:C:2019:204, bod 24, a ze dne 5. června 2014, Kone a další, C-557/12, EU:C:2014:1317, bod 20). Plná účinnost těchto ustanovení a obzvláště užitečný účinek zákazů, které v nich jsou stanoveny, by byly ohroženy, kdyby se každý nemohl domáhat náhrady škody, jež mu měla být způsobena jednáním, které může omezovat nebo narušovat hospodářskou soutěž (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. března 2019, Skanska Industrial Solutions a další, C-724/17, EU:C:2019:204, bod 2[5]). Toto právo na plnou náhradu škody je potvrzeno články 1, 2, 3 a 4 směrnice 2014/104/EU.
- 71 Pro účely použití článku 101 SFEU navrhovatel tvrdil, že každé rozhodnutí sdružení asociací podniků je závazné pro jeho členy, kteří jsou ostatně povinni se

jím řídit a dbát na jeho dodržování, takže jsou stejně jako sdružení asociací podniků, v jehož rámci je rozhodnutí přijato, spolupůvodci tohoto rozhodnutí (rozsudek ze dne 26. ledna 2005, Piau v. Komise, T-193/02, EU:T:2005:22, bod 75). Za tímto účelem se nevyžaduje, aby se členové sdružení skutečně podíleli na protiprávním jednání, nýbrž pouze to, aby sdružení mělo na základě svých vnitřních pravidel možnost zavazovat své členy (rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, Finnboard v. Komise, C-298/98 P, EU:C:2000:634).

- 72 Pro účely použití článku 102 SFEU navrhovatel tvrdil, že pravidla stanovená FIFA, která zakazují dohody o „*third party ownership*“ nebo o „*third party investment*“, lze považovat i za zneužití společného dominantního postavení ve smyslu článku 102, na němž se podílí jak FIFA, tak UEFA, a to v tom rozsahu, ve kterém je statutárně zapojena v rámci FIFA, protože národní federace nebo federace sdružující kluby se ve vztahu k hospodářským činitelům a spotřebitelům jeví jako jedna kolektivní entita.
- 73 Na základě článku 102 SFEU a čl. 11 odst. 1 směrnice 2014/104 může účast na zneužití společného dominantního postavení, neboli „společné jednání“, plynout z „pasivního přispění“ nebo dokonce z „tichého schválení jednání“, aniž by se vyžadovalo, aby měl podnik vlastní pravomoc rozhodovací, zasahovací nebo sankční, pokud jde o naplňování zneužití dominantního postavení.
- 74 Z toho podle navrhovatele plyne, že vyloučení veškeré odpovědnosti UEFA za škodu vyplývající z uplatnění zákazu „*third party ownership*“ nebo „*third party investment*“ není právně odůvodněné.

C. Třetí důvod kasačního opravného prostředku

- 75 V rámci svého třetího důvodu kasačního opravného prostředku vytýká navrhovatel napadenému rozsudku, že zamítl jeho žalobu proti URBSFA, když nesprávně vycházel ze skutečnosti, že důkazní síla spojená s překážkou věci pravomocně rozsouzené ze dne 9. března 2017 ze strany tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport) na něj klade důkazní břemeno ohledně prokázání neslučitelnosti článků 18a a 18b předpisů STJ s unijním právem, tedy povinnost podat důkaz, který neposkytl.
- 76 Navrhovatel se dovolává porušení následujících ustanovení:
- článku 149 Ústavy;
  - čl. 19 odst. 1 SEU;
  - článků 18, 45, 56, 63, 101, 102, 267 a 344 SFEU;
  - článků 15, 16 a 47 Listiny;
  - článků 1, 2 bodu 1, 4 a 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících

žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži;

- zásady efektivity práva Evropské unie;
- zásady přednosti unijního práva před vnitrostátními ustanoveními, která vyplývá zejména z článků 4 SEU a 288 SFEU;
- článků 23 až 28, 870 a 1713 odst. 9 soudního řádu;
- článků 1165, 1315, 1350 odst. 3, 1352, 1382 a 1383 občanského zákoníku.

- 77 Navrhovatel tvrdí, že je-li prokázáno omezení volného pohybu kapitálu zaručeného článkem 63 SFEU, které může plynout z kartelové dohody, dohody nebo rozhodnutí, jež jsou zakázány článkem 101 SFEU, je na původci tohoto omezení, aby prokázal, že uvedené omezení je odůvodněno oprávněnými cíli a je přiměřené dosažení těchto cílů.
- 78 I když má rozhodčí nález, který mezi účastníky řízení zakládá překážku věci pravomocně rozsouzené, důkazní sílu ve vztahu třetím osobám, které nebyly účastníky případu, a může být vůči nim namítán, nemůže nicméně důkazní síla plynoucí z těchto ustanovení bránit efektivitě ustanovení unijního práva.
- 79 Podle navrhovatele z toho vyplývá, že tato ustanovení nemohou mít za následek, že tomu, kdo je poškozen omezením volného pohybu kapitálu plynoucím z rozhodnutí FIFA, přísluší prokázat, že toto omezení není odůvodněno oprávněnými cíli ani není ve vztahu k těmto cílům přiměřené, a to z důvodu důkazní síly, která se pojí s rozhodnutím tribunal arbitral du sport (rozhodčí soud pro sport), jehož zrušení bylo zamítnuto švýcarským Tribunal fédéral (Spolkový soud), tedy soudem, který – na rozdíl od belgických soudů – není vázán povinností podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce zakotvenou v článku 267 SFEU.
- 80 Takové použití těchto ustanovení, které by s rozhodnutím tribunal arbitral du sport (rozhodčího soud pro sport) spojovalo důkazní sílu, pokud jde o slučitelnost článků 18a a 18b předpisů STJ s volným pohybem kapitálu, volnými pohyby služeb a pracovníků a s články 101 a 102 SFEU, by mělo za následek, že u belgických soudů, které mohou – a musí – předkládat Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu unijního práva, by důkazní břemeno ohledně neexistence oprávněného cíle opatření nebo jeho přiměřenosti sledovanému cíli nesla osoba, která je těmito omezeními poškozena. To by představovalo významnou překážku účinnému uplatňování unijních pravidel v dané oblasti a muselo by být tedy považováno za odporující zásadě efektivity unijního práva.
- 81 Napadený rozsudek tím, že v jeho rámci došlo k odmítnutí předložení předběžných otázek Soudnímu dvoru, porušuje veškerá ustanovení uvedená v rámci důvodu.

- 82 Odpůrkyně vznáší ve vztahu ke všem těmto důvodům kasačního opravného prostředku námitky nepřipustnosti.

VII. Posouzení Cour de cassation (Kasační soud) a odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

A. K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

- 83 Kasační soud má za to, že důvod spočívající v neplatnosti disciplinárních sankcí vycházející z nucené povahy rozhodčího řízení není ve své první části opodstatněný, jelikož cour d'appel (odvolací soud) na něj odpověděl konstatováním, že navrhovatel po vzniku sporu potvrdil příslušnost tribunal arbitral pour le sport (rozhodčí soud pro sport) a že příslušnost tohoto soudu nebyla žádným účastníkem řízení zpochybněna.
- 84 Pokud jde o druhou část, Cour de cassation (Kasační soud) soudí, že námitce nepřipustnosti nelze vyhovět. Napadený rozsudek zakládá své rozhodnutí o zamítnutí navrhovatelovy žaloby proti FIFA nikoli na úvaze, že navrhovatel neprokazuje své výtky vyvozené z unijního práva, nýbrž na úvaze, že překážka věci pravomocně rozsouzené spojená s nálezem ze dne 9. března 2017 brání cour d'appel (odvolací soud), aby otázku slučitelnosti článků 18a a 18b předpisů STJ s tímto právem přezkoumal znovu.
- 85 Podle čl. 19 odst. 1 Smlouvy o EU zajišťuje Soudní dvůr Evropské unie dodržování práva při výkladu a provádění Smluv; členské státy stanoví prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech upravených unijním právem.
- 86 Podle článku 47 Listiny má každý, jehož práva a svobody zaručené unijním právem byly porušeny, právo na účinné prostředky nápravy před soudem.
- 87 Směrnice 2014/104/EU stanoví:
- v čl. 1 odst. 1, že tato směrnice stanoví určitá pravidla nezbytná k zajištění toho, aby všechny osoby, kterým byla způsobena škoda porušením právních předpisů o hospodářské soutěži ze strany podniku nebo sdružení podniků, mohly účinně uplatnit právo požadovat na takovém podniku nebo sdružení náhradu této škody v plné výši; směrnice stanoví pravidla podporující nerušenou hospodářskou soutěž na vnitřním trhu a odstraňování překážek jeho řádného fungování zajištěním rovnocenné ochrany všech takto poškozených osob v celé Unii;
  - v čl. 2 bodu 2, že pro účely této směrnice se „porušením právních předpisů o hospodářské soutěži“ rozumí porušení článku 101 nebo 102 SFEU nebo vnitrostátních právních předpisů o hospodářské soutěži;
  - v článku 4, že v souladu se zásadou efektivity členské státy zajistí, aby všechna vnitrostátní pravidla a postupy týkající se uplatňování nároků na náhradu

škody byly upraveny a uplatňovány tak, aby v praxi neznemožňovaly či nadměrně neztěžovaly uplatnění práva vyplývajícího z unijního práva na plnou náhradu škody způsobené porušením právních předpisů o hospodářské soutěži, a že v souladu se zásadou rovnocennosti nesmí být vnitrostátní pravidla a postupy týkající se žalob o náhradu škody způsobené porušením článku 101 nebo 102 SFEU pro údajně poškozené strany méně příznivé než pravidla a postupy, kterými se řídí obdobná řízení o náhradu škody při porušení vnitrostátních právních předpisů.

- 88 V rozsudku ze dne 23. března 1982, Nordsee (102 /81, EU:C:1982:107), Soudní dvůr připomíná, že je důležité, aby bylo právo Společenství plně dodržováno na území všech členských států, přičemž smluvní strany se tedy nemohou od tohoto práva volně odchýlit, a stáčí pozornost k tomu, že pokud by rozhodčí řízení na základě smlouvy vyvolávalo otázky ohledně práva Společenství, mohly by být obecné soudy povinny tyto otázky zkoumat, a to buď v rámci pomoci, kterou poskytují rozhodčím soudům, a to zejména proto, aby jim pomohly při určitých procesních úkonech či při výkladu použitelného práva, nebo v rámci přezkumu rozhodčího nálezu, případ od případu více či méně rozšířeného, který jim přísluší provést v případě podání odvolání, podání odporu, za účelem řízení o vykonatelnosti nebo jakýmkoli jiným opravným prostředkem, které použitelné vnitrostátní právní předpisy zakládají.
- 89 V rozsudku ze dne 6. března 2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158), Soudní dvůr vyložil, že v zájmu zachování specifických rysů a autonomie unijního právního řádu zavedly Smlouvy soudní systém určený k zajištění soudržného a jednotného výkladu unijního práva; že v tomto rámci přísluší podle článku 19 SEU vnitrostátním soudům a Soudnímu dvoru, aby zaručily plné uplatňování unijního práva ve všech členských státech a soudní ochranu práv, která pro jednotlivce z uvedeného práva vyplývají, a zejména, že stěžejním prvkem celého takto koncipovaného soudního systému je zvláště řízení o předběžné otázce upravené v článku 267 SFEU, které má za cíl – prostřednictvím nastoleného dialogu mezi jednotlivými soudy, konkrétně mezi Soudním dvorem a soudy členských států – zajistit jednotný výklad unijního práva, čímž umožňuje zaručit jeho soudržnost, plný účinek a autonomii a v konečném důsledku i specifický charakter práva zavedeného Smlouvami.
- 90 V rozsudku ze dne 7. dubna 2022, Avio Lucos (C-116/20, EU:C:2022:273) též soud rozhoduje zaprvé o tom, že za účelem zajištění stability práva a právních vztahů i řádného výkonu spravedlnosti je důležité, aby soudní rozhodnutí, která se po vyčerpání možných opravných prostředků nebo po uplynutí lhůt stanovených pro tyto opravné prostředky stala konečnými, již nemohla být zpochybněna. Unijní právo tudíž nenutí vnitrostátní soud k tomu, aby nepoužil vnitrostátní procesní pravidla, která se soudním rozhodnutím spojují překážku věci pravomocně rozsouzené, třebaže by jejich nepoužití umožnilo napravit vnitrostátní stav neslučitelný s tímto právem. Zadruhé, podmínky naplňování zásady překážky věci pravomocně rozsouzené spadají na základě zásady procesní autonomie vnitrostátních právních řádů členských států do působnosti těchto

právních řádů. Tyto podmínky však nesmějí být méně příznivé než ty, kterými se řídí obdobné situace ve vnitrostátním právu (zásada rovnocennosti), ani nesmějí být upraveny tak, aby v praxi znemožňovaly nebo nadměrně ztěžovaly výkon práv přiznaných unijním právním řádem (zásada efektivity).

- 91 Poté, co konstatoval, že „podle čl. 1713 odst. 9 soudního řádu platí, že ‚nález má ve vztazích mezi účastníky řízení tytéž účinky jako rozhodnutí soudu‘ a že ‚podle článků 24 a 28 soudního řádu má každé konečné rozhodnutí od svého vyhlášení povahu věci pravomocně rozsouzené [...] a každé rozhodnutí nabývá právní moci, jakmile proti němu již nelze podat odpor nebo odvolání, s výjimkou případů stanovených zákonem a aniž jsou dotčeny účinky mimořádných opravných prostředků““, má napadený rozsudek za to, že „z těchto ustanovení práva plyne, že rozhodčí nález má povahu věci pravomocně rozsouzené ode dne, kdy byl vydán, aniž by muselo být vedeno předchozí řízení o prohlášení vykonatelnosti, s výhradou zrušení v odvolacím řízení u jiných rozhodců nebo zrušení státním soudem“.
- 92 Uvádí, že rozhodčí nález ze dne 9. března 2017 je konečný a nabyl právní moci, že řeší spornou otázku slučitelnosti článků 18a a 18b předpisů s unijním právem, a že důvody vycházející z domnělé neplatnosti těchto článků s ohledem na ustanovení Smlouvy o FEU a prvního dodatkového protokolu k EÚLP jsou proto nepřipustné z důvodu překážky věci pravomocně rozsouzené pojící se s nálezem.
- 93 Důvod kasačního opravného prostředku v této části napadenému rozsudku vytýká, že nezkoumal, zda je nález tribunal arbitral pour le sport (rozhodčí soud pro sport) ze dne 9. března 2017, kterému přiznává povahu překážky věci pravomocně rozsouzené, v souladu se základními ustanoveními unijního práva, jejichž porušení navrhovatel tvrdí, když uvádí, že z něj pro navrhovatele plyne škoda, i když tento nález nebyl předmětem přezkumu souladu s tímto právem umožňujícím, aby byla Soudnímu dvoru Evropské unie předložena předběžná otázka.
- 94 Přezkum důvodu kasačního opravného prostředku v této části předpokládá výklad čl. 19 odst. 1 SEU, jakož i to, aby, dříve než bude rozhodnuto, byla Soudnímu dvoru Evropské unie předložena první otázka, jejíž znění je uvedeno ve výroku tohoto rozsudku.

B. Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku

- 95 Cour de cassation (Kasační soud) má za to, že první část druhého důvodu kasačního opravného prostředku je skutkově neopodstatněná, jelikož cour d'appel (odvolací soud) na ni odpověděl konstatováním, že okolnost, že UEFA za sporný zákaz aktivně brojila, nemá z hlediska občanskoprávní odpovědnosti význam, a to tím spíše, že s ohledem na kvalifikaci navrhovatele v roce 2015 byla jeho účast na utkáních pořádaných UEFA ryze hypotetická.

- 96 Má za to, že přezkum druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku vyžaduje provést ověření skutkového stavu přesahující jeho pravomoci, takže tento důvod kasačního opravného prostředku je nepřipustný z důvodu vlastního kasačního řízení.

C. Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku

- 97 Cour de cassation (Kasační soud) tento důvod kasačního opravného prostředku považuje za přípustný, jelikož jej nenutí, aby fakticky posoudil hodnověrnost důvodů uplatněných navrhovatelem za účelem vyvrácení důkazu vycházejícího z rozhodčího nálezu, a jelikož důvod dovolávající se porušení čl. 19 odst. 1 SEU je nepominutelným důvodem a může být v řízení před Cour de cassation (Kasační soud) uplatněn poprvé. Porušení tohoto ustanovení by v případě opodstatněnosti důvodu kasačního opravného prostředku stačilo k tomu, aby mělo za následek zrušení rozsudku.
- 98 Napadený rozsudek zamítá navrhovatelovu žalobu proti URBSFA proto, že *„rozsudek lze uplatnit ve vztahu ke třetím osobám v tom smyslu, že jeho samotná existence v rámci právního řádu zavazuje všechny“*, že *„účinek rozsudku ve vztahu ke třetím osobám znamená, že důkazní síly toho, co bylo rozhodnuto o sporné otázce nebo o sporném bodu, se lze dovolávat proti třetím osobám a třetími osobami, a to s výhradou prokázání opaku“*, že *„toto pravidlo platí i pro rozhodčí nález“* a že navrhovatel nevyvrací důkazní sílu nálezu tribunal arbitral pour le sport (rozhodčí soud pro sport) ze dne 9. března 2017.
- 99 V rámci tohoto důvodu kasačního opravného prostředku se napadenému rozsudku vytýká, že na navrhovatele klade břemeno vyvrácení domněnky vycházející z uvedeného nálezu, podle které jsou omezení plynoucí z článků 18a a 18b předpisů STJ v souladu se základními ustanoveními unijního práva, jejichž porušení navrhovatel uplatňuje, když uvádí, že navrhovateli způsobil újmu, i když u tohoto nálezu nebyl proveden přezkum souladu s unijním právem umožňující, aby byla Soudnímu dvoru předložena předběžná otázka.
- 100 Přezkum tohoto důvodu kasačního opravného prostředku v této části předpokládá výklad čl. 19 odst. 1 SEU. Před vydáním rozsudku je tedy třeba Soudnímu dvoru Evropské unie položit druhou otázku formulovanou ve výroku tohoto rozsudku.